

Architectuur in miniatuur

CHRISTINE
WEIJS

Oude poppenhuizen zijn wereldberoemd vanwege hun prachtige en kostbare inrichting. Maar ook de behuizing verdient aandacht. Sommige poppenhuizen zien eruit als echte huizen. De voorgevel en soms ook de achtergevel kunnen als een kastdeur opengezet worden. Het is zelfs de vraag of ze gebouwd zijn als poppenhuis – als dure hobby van de vrouw of dochter des huizes – of als maquette, een model voor een huis dat daadwerkelijk gebouwd zou worden.

NEPNATUURSTEEN

Dit recent gerestaureerde poppenhuis in Huis Van Gijn zou je in het echt zó kunnen tegenkomen op een chique locatie. Aan de architectuur is te zien dat het een 18de-eeuws huis is, met natuurstenen voor- en achtergevels, een deftige bordestrap en hoge schuiframen met spiegelbogen aan de bovenkant. Ook de voordeur en de fraai gesneden erker laten zien dat het een echt pronkhuis was.

De hoge plint van dit huis veronderstelt blauwig Belgisch hardsteen, de drie verdiepingen daarboven lijken van Duitse zandsteen te zijn, bijvoorbeeld Bentheimer zandsteen, die deze okerkleur heeft. De gevel is versierd met lisenen: iets uitstekende hoeken met een blokmotief. De zijkanten laten baksteen zien. Omdat natuursteen erg kostbaar was, bouwden veel eigenaren hun huis gewoon van baksteen en lieten ze de pronkgevel pleisteren, mét blokmotieven, en schilderen in een natuursteenkleur.

RUITJES TELLEN

Het aantal ruitjes in de vensters verraadt de indeling van het huis. De belangrijkste verdieping, de bel-etage, heeft de grootste vensters, met tien ruitjes. Hier zijn de entree met een royale gang en trappenhuis, de ontvangstruimten, de grote zaal en de eetkamer. Daarboven wordt het bij elke verdieping iets minder: de slaap- en studeerverdieping heeft acht ruitjes, de verdieping voor de kinderen en kamermeisjes heeft vensters met zes ruiten. Op zolder geen dakkapellen, dus daar waren vermoedelijk geen kamers voor de dienstmeisjes, maar alleen droog- en pakzolders. De knechten sliepen in het souterrain, bij de keukens en opslagruimten en vér van de kamermeisjes af. Het souterrain heeft de kleinste vensters, met vier ruitjes. <

Meer weten over de architectuur van de poppenhuizen op de tentoonstelling? Bouwhistoricus Christine Weijs geeft er een lezing over op zondag 8 november.